

LBRIS

We know
books

PAUL KENYON

COPIII NOPTII

**POVESTEA STRANIE ȘI EROICĂ
A ROMÂNIEI MODERNE**

Traducere din limba engleză
ANTOANETA OLTEANU

LITERA
București

Cuprins

<i>Hărți</i>	8
<i>Dramatis personae</i>	13
<i>Introducere</i>	17
Capitolul unu	21
Capitolul doi	40
Capitolul trei	65
Capitolul patru	90
Capitolul cinci	108
Capitolul șase	130
Capitolul șapte	149
Capitolul opt	165
Capitolul nouă	183
Capitolul zece	201
Capitolul unsprezece	221
Capitolul doisprezece	246
Capitolul treisprezece	270
Capitolul paisprezece	299
Capitolul cincisprezece	339
Capitolul șaisprezece	369
Capitolul șaptesprezece	405
<i>Epilog</i>	433
<i>Mulțumiri</i>	439
<i>Note</i>	441
<i>Indice</i>	453

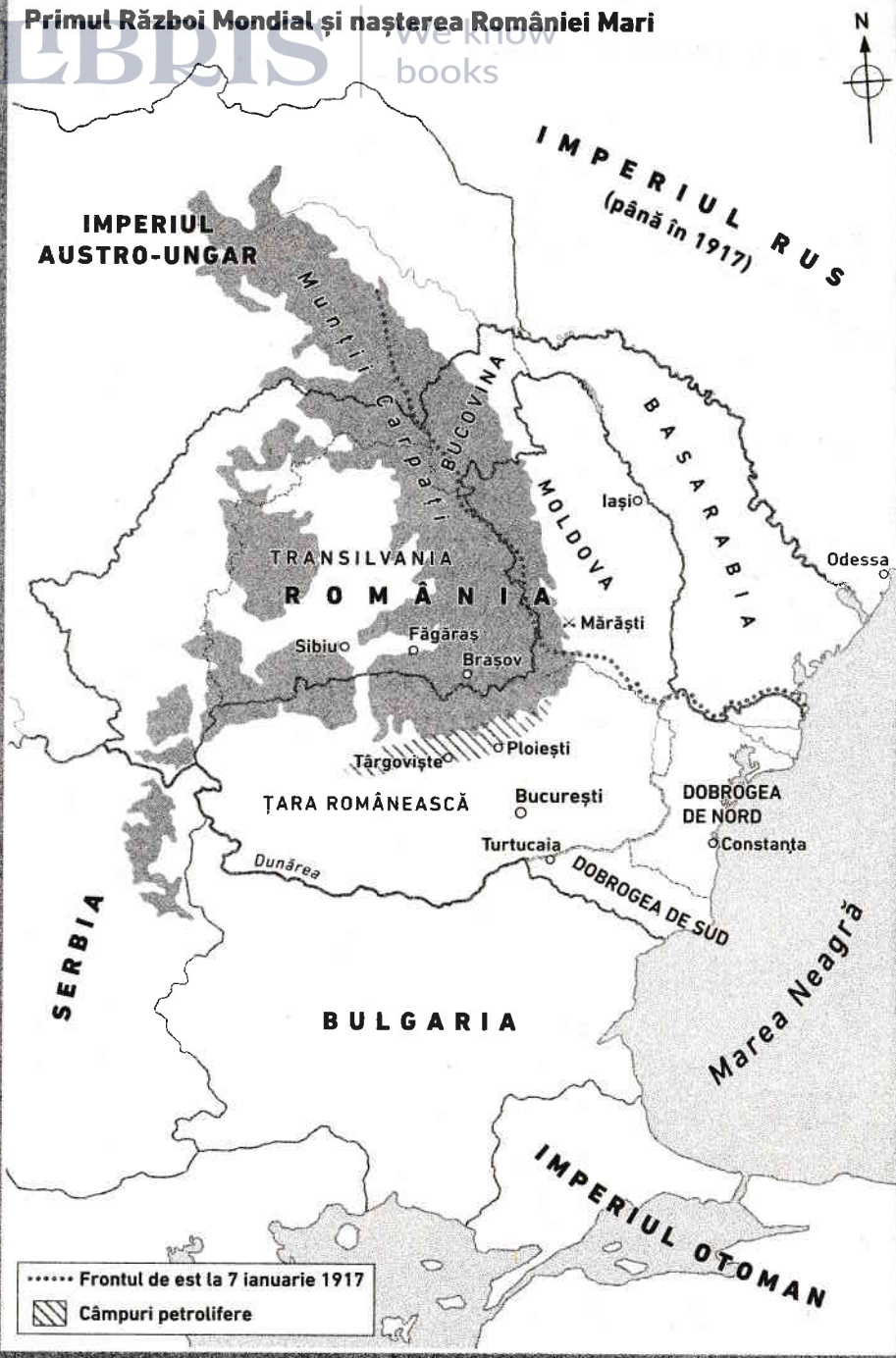
Nașterea Regatului României



Primul Război Mondial și nașterea României Mari

EBRIS

We know books



Al Doilea Război Mondial și cele trei râuri



Capitolul unu

Eu sunt Dracula și-ți urez bun venit, domnule Harker, în casa mea. Intră. Noaptea e friguroasă și cred că ai nevoie de odihnă și de mâncare.

Dracula, Bram Stoker

Apele din jurul peninsulei otomane fortificate Gallipoli aveau reflexe de verde smarald și de albastru coadă de păun. În apele adânci o adiere de primăvară ridica la suprafață unde sclipitoare, dar în golfuri și lângă malurile nisipoase de lângă zidurile crenelate ale fortăreței, Marea Egee era extrem de liniștită. Din apă ieșea un mal stâncos ce urca lin pentru a forma apoi niște creste ascuțite ce străpungeau pășunile sărace, formând vârfuri pleșuve, de un alb-gălbui, decolorat în lumina soarelui. În acest peisaj aspru, în anul 1442, și-au făcut apariția trei călăreți. Un călăreț din acest grup era Vlad al III-lea, un băiat de 12 ani care mai târziu avea să fie cunoscut ca Vlad Țepeș.

Era un copil sensibil, slăbuț, nu mai înalt decât o cravașă, cu o claie de păr roșcovan și ochi verzi pătrunzători. Alături de el călărea tatăl lui, Vlad al II-lea, domnul Țării Românești, și fratele de șase ani al lui Țepeș, Radu. Cei trei veniseră dintr-o țară cu zăpadă și gheață către această culme muntoasă stearpă din vestul Imperiului Otoman pentru a se întâlni cu conducătorul imperiului, sultanul Murad al II-lea.

Pentru tânărul Țepeș, vizita se anunța una plicticoasă. Vor fi întâlniri diplomatice, ceremonii fără sfârșit, se vor semna tratate. Dacă va avea noroc, poate va încăleca un cal al cavaleriei turcești. Dacă nu, va cere îngăduința să înoate în mare sau să tragă câteva săgeți. Țepeș era o fire sportivă, antrenată în deprinderile cavaleriei ale trasului cu arcul și mânăuirii sabiei.

Porniseră la drum la jumătatea lui aprilie, cu direcția sud-est, din vechile păduri de fag din Țara Românească – un teritoriu ce într-o bună zi va fi parte din România –, traversând marele fluviu Dunărea și mergând, pe partea cealaltă, prin Bulgaria ocupată de turci. Fluviul era granița ce marca latura de sud a teritoriului domnului Vlad. Țara Românească era încă pe jumătate independentă, oprind înaintarea, altfel de neoprit, a otomanilor spre nord, însă doar atât. Această părțică din Europa de Est, de formă romboidală, un teritoriu bucolic marcat de veri fierbinți și de viscole polare pe timpul iernii, devenise vasală Imperiului Otoman, cu toate plecăciunile și ploconelile pe care le deplângea Vlad. El era un protector aprig al tronului său domnesc, un lider puternic și charismatic al armatei creștine muntenești ai cărei recruți tineri proveneau din familii de agricultori care exploatau solul extrem de bogat al regiunii. Vasal pentru că nu avea de ales, Vlad nu avea de gând să piardă și mai mult controlul.

El și cei doi fii ai săi au ajuns în peninsula Gallipoli, puternic fortificată, în Turcia modernă de azi, la începutul lui mai 1442, obosiți și plini de praf. Voievodul Vlad și-a periat mantia roșie de mătase, și-a netezit mustața lungă și a anunțat gărzile că au o întâlnire cu sultanul Murad al II-lea. De fapt, era mai degrabă convocat de el.

Ca vasal al celui mai mare imperiu al vremii, Vlad trebuia să plătească mereu tribut sultanului în schimbul promisiunii că nu va fi invadat. Prețul era mare – 10 000 de ducăți anual. Adevărul neplăcut era că Vlad era acceptat să rămână pe tronul Țării Românești doar prin bunăvoința lui Murad. Dacă înțelegerea era încălcată, Murad urma să invadeze Țara Românească, să o cucerească și să instaleze un conducător ales de el.

În acel moment Vlad avea 47 de ani. Avea ochi mari migdalați, păr negru des dat pe spate și buze delicate, rotunde. Se îmbrăca în mățăsuri bogate de culoare roșie, cu blănuri bătute cu pietre scumpe și pelerine brodate cu fir de aur. Pe cap avea un acoperământ de mătase de culoarea fildeşului, stând ușor într-o parte ca un fes turtit.

Straiele lui erau un amestec de stil otoman și european, făcute din țesături scumpe aduse pe Drumul Mătăsii din Orientul Îndepărtat.

Lângă el, băiatul care avea să devină faimos în istoria românească și în mitologia universală era cunoscut deocamdată ca Vlad, ca și tatăl său, dar îi vom spune Țepeș pentru a evita confuzia. Țepeș era fiul mijlociu. La vârsta aceasta adolescentină, era îmbrăcat cu mățăsuri bizantine bogat împodobite, pantaloni de bumbac bufanți, vârați în cizme de piele, și o tunică cu nasturi de aur. Părul era ciufulit și, când creștea lung, cădea în jurul umerilor în bucle. Al treilea membru al familiei princiare – fratele mai mic al lui Țepeș, Radu – era mic de statură, cu ochi rotunzi inocenți și o expresie solară. Părea uneori mai degrabă fată decât băiat. Țepeș îl considera obositor și fragil, și cei doi nu s-au înțeles niciodată.

Încet, porțile fortului s-au deschis și a ieșit o unitate a gărzilor sultanului. Gărzile l-au înconjurat pe Vlad, l-au pus la pământ, l-au prins în lanțuri și l-au dus în castel. În același timp au fost luați și cei doi copii, țipând și strigând, și duși într-o căruță trasă de cai. Un soldat turc s-a urcat lângă ei, a dat bice cailor și duși au fost. Țepeș și Radu au fost trimiși la o fortăreață departe în munți, Eğrigöz, în Asia Mică. La sosire au fost aruncați într-o temniță.

* * *

Trebuie să mergem pe urmele lor, totuși, înainte de răpire, înapoi spre nord, prin Bulgaria, în satele afumate și în lanurile de porumb din vechea Țară Românească și în palatul modest de unde a început istoria lor.

Cu un deceniu înainte, Vlad nu era conducătorul domnesc, ci făcea parte dintr-un clan puternic care purta regulat lupte cu alte facțiuni pentru tronul Țării Românești. La acel moment, fratele lui vitreg, Alexandru, era la conducere – având rangul de voievod, cum se spunea în regiune –, și Vlad era rivalul lui înverșunat. Alexandru, dându-și seama că poziția sa la putere este amenințată, l-a abordat pe puternicul sultan otoman și i-a cerut protecția. Atunci Țara Românească a devenit vasală imperiului.

Erau vremuri violente, caracterizate prin asasinat și războaie cumplite între familii, dar și în acest mediu, lupta pentru tronul Țării Românești era din cale afară de sângeroasă.

Vlad observase desfășurarea evenimentelor dincolo de graniță, din exilul în regiunea ungurească montană din Transilvania, unde ducea viața privilegiată a unui cavaler de succes. Se luptase pentru Imperiul Bizantin împotriva musulmanilor și se întorsese după bătaie la tânăra lui familie în pitorescul oraș transilvan Sighișoara, unde ținea o curte mică, servitori, soldați și nobili care așteptau cu toții să ajungă în Țara Românească și să ia tronul de la fratele său vitreg.

În cea mai mare parte a timpului Vlad și oamenii lui erau în campanie și tânărul Țepeș a fost crescut de femeile din familie. Dar, cu o anumită ocazie, în anul 1431, când Țepeș era încă un copil, tatăl lui a avut un motiv mai plăcut să plece de acasă. Fusese invitat la Nürnberg, capitala neoficială a Sfântului Imperiu Roman, ca oaspete de onoare al împăratului Sigismund. În zorii zilei de 8 februarie 1431, în capela fortăreței imperiale, în fața rândurilor de călugări îngenuncheați și a unora dintre cei mai cunoscuți cavaleri din Europa, Vlad stătea plecat la picioarele lui Sigismund care i-a pus la gât un colier de aur. Pandantivul avea imaginea fin gravată a unui dragon înaripat, alături de deviza *O, Quam Misericors Est Deus* / „O, cât de milostiv este Dumnezeu“. Acesta avea și o cruce roșie pe fundal alb, referire la faimosul luptător cu balaurul, Sf. Gheorghe, simbol al cruciaților medievali.

Vlad a fost rugat să jure că va proteja creștinismul de toate forțele invadatoare. Mai cu seamă, că va lupta până la moarte împotriva armatelor islamice ale turcilor otomani. Acest jurământ l-a introdus pe Vlad în ceea ce era cunoscut ca Ordinul Dragonului, o societate cavaleriească secretă ce cuprindea doar douăzeci și patru de membri iluștri din cele mai proeminente familii regale din Europa, inclusiv, la un moment dat, regele Angliei Henric al V-lea. Includerea lui Vlad era remarcabilă. Nu numai că Țara

Românească era un loc izolat, dar Vlad încă nu avea nici o idee cum să-și alunge fratele vitreg de pe tron.

Când s-a întors acasă de la Nürnberg, nu s-a putut abține să nu le spună curtenilor despre ritualurile exotice ale ordinului secret. De atunci i-au spus Vlad Dragonul, tradus în româna veche prin „Dracul“. Astfel, a devenit Vlad Dracul, un termen de mare onoare. Dar cuvântul are și un sens secund, anume „diavol“. Vlad a transmis titlul său de onoare fiului său, moment în care a fost transformat în diminutiv, prin adăugarea unui „a“, astfel băiatul fiind cunoscut ca Dracula.

La cinci ani de la intrarea în Ordinul Dragonului, Vlad al II-lea a avut noroc. A aflat că fratele lui vitreg era grav bolnav. Cu ajutorul oștirilor lui ungare, a ridicat o armată și a invadat Țara Românească din nord. Până când a ajuns el, Alexandru murise. Tronul Țării Românești îi aparținea acum lui Vlad. El și familia lui s-au mutat în Palatul Domnesc de unde era condusă Țara Românească, în centrul comercial al Târgoviștei, la vreo 55 de kilometri nord-vest de mica cetate a Bucureștiului. Aici este locul unde a fost crescut tânărul Țepeș; un palat auster, ca o fortăreață, cu ziduri groase de piatră, torțe arzând, tavane înalte, din loc în loc piese de mobilier de stejar și pivnițe adânci, în care tatăl său își păstra vinul. Erau grădini îngrijite, cu legume, flori și albine pentru miere. În afara palatului mai exista o biserică la care Vlad și familia lui se duceau zilnic. Curtea lui Vlad, formată din nobili care se numeau boieri, locuia în proprietăți mici din jurul palatului și întreaga comunitate era protejată de șanțuri și de ziduri înalte din piatră.

Apartamente fortificate, gărzi personale, armate de soldați munteni patrioți învârtindu-se peste tot – acesta a fost mediul în care a crescut tânărul Țepeș. Tatăl lui se străduia din răspuțeri pentru a reduce la minimum posibilitatea unui atac și a decis, fără prea multă tragere de inimă, că o continuare a statutului de vasal al Imperiului Otoman era cea mai bună cale de a asigura pacea. Aranjamentul presupunea nu numai plăți anuale, ci și o garanție că nu va ridica sabia împotriva armatei otomane, și ar fi rămas în

picioare dacă nu ar fi fost încurșiunile regulate ale sultanului în teritoriul european învecinat. Ori de câte ori otomanii atacau un conducător creștin, Vlad se ducea în secret cu armata lui muntenească pentru a respinge atacurile sultanului. Amintirea ritualului sumbru la lumina lumânărilor din capela de la Nürnberg nu l-a părăsit niciodată. Era membru al Ordinului Dragonului și avea de gând să lupte pentru a-și proteja pământul și credința.

Jocul dublu al lui Vlad a funcționat timp de câțiva ani, până când spionii sultanului l-au prins luptând în primele rânduri în timpul unei bătălii din Bulgaria. Atunci sultanul l-a chemat pe Vlad să se prezinte la Gallipoli, împreună cu Țepeș și cu Radu, în acea după-amiază de mai din 1442.

Dar, imediat ce a fost luat de gărzile sultanului, în loc să fie torturați și uciși, cei trei au avut parte de un tratament extrem de generos. Vlad a fost ospătat și i s-a turnat vin, și a primit propriul apartament cu toate cele trebuincioase. Țepeș și Radu au avut parte de școală, alături de fiul sultanului, și au fost tratați ca membri ai familiei. Scopul era de a-i îndoctrina treptat pentru a sprijini Imperiul Otoman. Peste un an, sultanul Murad a decis că Vlad era gata să se întoarcă acasă ca slujitor supus al său. L-a trimis înapoi să domnească în Țara Românească, dar i-a reținut pe Țepeș și pe Radu, ca garanție, să fie executați în cazul în care Vlad rupea pacea.

Cei doi băieți au petrecut aproape cinci ani în captivitatea turcească, deși în stil regal. Țepeș a luat lecții de filosofie, matematică teoretică, logică aristotelică, literatură greacă și latină, dar și de Coran. A învățat să vorbească fluent turca și să recite poezii, și excela în istorie militară și în tactici de luptă. Dar avea ieșiri de furie și era biciuit regulat. Radu a avut parte de o viață mai ușoară. El și fiul sultanului, Mehmed, au devenit prieteni apropiați și, conform legendei, chiar iubiți, Radu primind până la urmă supranumele de Radu cel Frumos și devenind ofițer cu drepturi depline la curtea otomană la doar 12 ani.

Captivitatea lui Țepeș s-a încheiat dramatic. În Imperiul Otoman a venit vestea că tatăl lui, Vlad, fusese omorât într-o lovitură

de palat sângeroasă din noiembrie 1447, împreună cu fratele mai mare al lui Țepeș, Mircea. Țepeș a fost eliberat și trimis acasă cu binecuvântarea sultanului pentru a lua tronul Țării Românești și a conduce țara cu sprijin otoman. Povestea întoarcerii lui a devenit o parte a folclorului românesc. Se spune că Țepeș și o unitate de soldați otomani au asediat palatul din Târgoviște, omorându-i pe toți cei pe care i-au întâlnit. Țepeș a găsit cadavrul lui Mircea, care fusese torturat și îngropat de viu. Cadavrul tatălui său a fost descoperit în apropiere, într-o mlaștină, cu capul desfigurat în urma loviturilor. Din acel moment misiunea lui Țepeș a fost de a-i găsi și de a-i pedepsi pe ucigași. Știa exact cine erau – chiar nobilii boieri ai tatălui său. Dar răzburarea trebuia să fie amânată. Țepeș, la rândul lui, fusese înlăturat de pe tron după numai treizeci de zile de domnie, și și-a petrecut următorii ani prin Europa, într-un exil fără tihnă.

* * *

O stea strălucitoare cu o coadă lungă de argint lumina cerul Europei în vara anului 1456. Peste mai mulți ani va fi cunoscută sub numele de cometa Halley, dar în ochii celor din secolul al XV-lea reprezenta un mesaj divin, o avertizare celestă despre o schimbare mare și de durată.

Vlad Țepeș o observa dintr-un oraș important al Transilvaniei, Sibiu, din estul Ungariei, un centru al artizanilor și fierarilor aspiranți, un loc unde se stabilise după ani întregi de peregrinări. Vecinii lui nu cunoșteau identitatea străinului misterios. Era un călăreț priceput, din câte se vedea. Probabil un descendent nobil. Un creștin fervent, fără îndoială. Mergea la biserică pe cei mai buni cai, îmbrăcat în mătase stacojie și cu mantii tivite cu blană de urs. Se ruga cu mare râvnă, iar părul bogat, ondulat, îi încadra fața oacheșă, și pe creștet purta o bonetă roșie de mătase, decorată cu perle scumpe, fir de aur și pene de păun. Era ceva otoman în el, fără îndoială în felul de a se îmbrăca, dar vorbea românește, o limbă care încă se dezvoltă în Țara Românească și în principatul învecinat, Moldova. Se spunea că provine din timpuri vechi, un derivat